

POSTANOWIENIE

Dnia 5 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Elżbieta Karska

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie ze skargi D. S.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu w sprawie o sygn.
I ACa 1542/22,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Poznaniu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 5 marca 2024 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Skargą z 5 września 2023 r. (data stempla pocztowego) na naruszenie
prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki D. S. (dalej także:
powód, skarżący), zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o:

1. stwierdzenie przewlekłości postępowania prowadzonego przed Sądem
Apelacyjnym w Poznaniu pod sygn. akt I ACa 1542/22,

2. zalecenie Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu podjęcie odpowiednich
czynności tj. wyznaczenie rozprawy w niezwłocznym terminie i doręczenie apelacji
pozostałym uczestnikom,

3. przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego sumy pieniężnej w wysokości 4 000 zł,
4. przeprowadzenie zawnioskowanych dowodów,
5. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa prawnego.

W uzasadnieniu skargi podniesiono m.in., że Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie XVIII C 1944/20 wydał wyrok w dniu 27 maja 2022 roku. Strona pozwana złożyła od tego wyroku apelację, która wpłynęła do Sądu Okręgowego w Poznaniu około 25 października 2022 roku. Apelacja została przesłana do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, który następnie przekazał ją stronie powodowej dnia 12 grudnia 2022 r. Jak podkreślił skarżący, od wpływu apelacji do sądu II instancji minęło ponad 10 miesięcy, a od dnia wpływu odpowiedzi na apelację 9 miesięcy. Zdaniem powoda to zbyt długi czas oczekiwania na wyznaczenie terminu rozprawy. Jak zaznaczył skarżący, Sąd Apelacyjny w Poznaniu w niniejszej sprawie nie podjął żadnych czynności w sprawie od grudnia 2022 roku do dziś, w szczególności nie wyznaczył terminu rozprawy. Zdaniem powoda 9-miesięczny termin niepodejmowania jakichkolwiek czynności w sprawie przez sąd jest nieuzasadnioną zwłoką i narusza prawo strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie.

Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, przedstawiając swoje stanowisko w sprawie wskazał, że skarga obejmuje postępowanie apelacyjne toczące się na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z 27 maja 2022 r. w sprawie XVIII C 1944/20 i dotyczy kredytu frankowego. Jak dalej wyjaśnił, akta wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu w dniu 4 listopada 2022 r. w związku z apelacją pozwanego, po czym 12 grudnia 2022 r. pełnomocnikowi pozwanego doręczono odpis apelacji. Odpowiedź na apelację wpłynęła do sądu 28 grudnia 2022 r. Następnie 1 lutego 2023 r. sędzia referent skierował sprawę na rozprawę, gdyż taki wniosek został zawarty w apelacji pozwanego. Sprawa aktualnie oczekuje na wyznaczenie terminu rozprawy. Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu wskazał ponadto na wysokie obciążenie sędziów pracujących I Wydziale Cywilnym i Własności Intelektualnej Sądu Apelacyjnego w Poznaniu oraz na fakt, że na dzień 30 września 2023 r. w ww. wydziale

pozostaje 9 nieobsadzonych stanowisk sędziowskich. Jak dalej dodał, sprawy apelacyjne wyznaczane są na rozprawy według kolejności ich wpływu do danego referatu, z wyjątkiem spraw pilnych, do których nie zalicza się apelacyjnych spraw frankowych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga na przewlekłość postępowania zasługuje na oddalenie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 1725, dalej: ustawa o skardze na przewlekłość) – strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Na mocy art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron,

a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Stosownie do art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie.

Utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005, nr 23, poz. 384; 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 120; 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 121; 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; 13 grudnia 2018 r., I NSP 62/18; 24 stycznia 2019 r., I NSP 87/18; 27 marca 2019 r., I NSP 88/18; 5 kwietnia 2022 r., I NSP 66/22). Nie oznacza to jednak, że w każdym przypadku, w którym przekroczony został okres 12 miesięcy, w czasie których nie wyznaczono terminu rozprawy, automatycznie następuje przewlekłość postępowania w rozumieniu ustawy. Ocena spełnienia obowiązku rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie zależy od konkretnych okoliczności, a zatem wymaga uwzględnienia wielu czynników wpływających na tok postępowania. Powyższe oznacza, że przewlekłość postępowania ocenia się w każdej sprawie w sposób indywidualny, z uwzględnieniem wymienionych okoliczności.

Z analizy akt sprawy wynika, że apelacja od wyroku Sądu Okręgowego wpłynęła do Sądu Apelacyjnego 4 listopada 2022 r. W dniu 9 listopada 2022 r. sprawie nadano sygnaturę oraz dokonano losowania sędziego referenta. Dnia 6 grudnia 2022 r. wydano zarządzenie o doręczeniu apelacji pełnomocnikowi pozwanego. Odpowiedź na apelację wpłynęła do Sądu Apelacyjnego 28 grudnia 2022 r. W dniu 1 lutego 2023 r. zostało wydane zarządzenie o skierowaniu sprawy na rozprawę.

Dla oceny, czy w danej sprawie doszło do przewlekłości postępowania znaczenie ma nie tylko sam sztywny upływ czasu, ale wymagają również rozważenia wszystkie okoliczności wpływające na przebieg danego postępowania – w tym również podejmowane w jego trakcie przez sąd czynności

oraz postępowanie skarżącego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że przewlekłość postępowania może nastąpić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15). Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny w Poznaniu podejmował stosowne czynności, które zmierzały do rozpoznania sprawy. Żadnego z powyższych działań Sądu Apelacyjnego w Poznaniu nie można uznać za przejaw wadliwej czynności, której rezultatem jest zwłoka w rozpoznaniu sprawy.

Pomiędzy wpływem odpowiedzi na apelację do Sądu Apelacyjnego (28 grudnia 2022 r.) a wpływem skargi na przewlekłość postępowania do Sądu Apelacyjnego (7 września 2023 r.) nie upłynął termin 12 miesięcy.

Dlatego też upływ czasu w sprawie trudno uznać za bezzasadność Sądu Apelacyjnego w Poznaniu naruszającą prawo skarżącego do uzyskania rozstrzygnięcia bez nieuzasadnionej zwłoki. Całościowa ocena analizowanego postępowania nie pozwala na przyjęcie, że jest ono prowadzone przewlekłe.

Na marginesie jedynie podkreślić należy, przechodząc do oceny argumentacji podniesionej przez uczestnika postępowania, mającej wskazywać na bezzasadność skargi, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego podnosi się, że znaczny wpływ spraw, problemy kadrowe i obciążenie sędziów pracą pozostają bez wpływu na stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie, w której wniesiono skargę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 121). Obciążenie pracą, liczba spraw oraz stan kadry orzeczniczej, co najwyżej prowadzić mogą do stwierdzenia, że przewlekłość postępowania w konkretnej sprawie nie jest wynikiem zaniedbań, czy też uchybień ze strony sądu. Jednak to na Państwie spoczywa obowiązek zorganizowania warunków należytego sprawowania władzy jurysdykcyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 120).

Z tego względu, Sąd Najwyższy nie mógłby uwzględnić tego rodzaju okoliczności, powołanych przez Prezesa Sądu Apelacyjnego w Poznaniu,

jako usprawiedliwiających w sposób generalny potencjalną przewlekłość postępowania.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, orzekł jak w sentencji.

[a!]

[SOP]